

DGG-M20146
M. A. (Sem. IV) Examination
April / May - 2015
16 - Recent Political Thoughts-II

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો. ૧૪
- (૧) શ્રેણી સમાજવાદનું મૂલ્યાંકન કરો.
- (૨) શ્રેણી સમાજવાદ પર વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- (૩) કોપોટ્રકીન્સના 'નવ મહાજનવાદ' અંગેના વિચારો જણાવો.
- ૨ (અ) કોઈપણ એક પ્રશ્નો જવાબ આપો. ૧૦
- (૧) એમ.એન.રૉયનાં રાજકીય વિચારો જણાવો.
- (૨) મુક્ત સમાજ (રાજ્ય વિહિન) અંગેના ગાંધીજીના વિચારો જણાવો.
- (બ) કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. ૧૦
- (૧) નવ સ્વતંત્રવાદી વિચાર-સરણીની ચર્ચા કરો.
- (૨) જહાંન સ્ટુઅર્ટ મીલનાં મુક્ત સમાજ - સ્વતંત્રતા - અંગેની સંકલ્પના ચર્ચો.
- ૩ (અ) કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. ૧૦
- (૧) હર્બર્ટ સ્પેન્સરનાં અંતિમવાદી વ્યક્તિવાદની ચર્ચા કરો.
- (૨) એમ.એન.રૉયનાં માનવતાવાદી રાજકીય આદર્શો જણાવો.
- (૩) નહેરૂનાં સમાજવાદી વિચારોની ચર્ચા કરો.
- (૪) નહેરૂનાં શાંતિમય સહઅસ્તિત્વ અંગેનાં વિચારોની ચર્ચા કરો.

(બ) કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. ૧૦

(૧) સુધારાવાદી અને સામ્યવાદી વિચારો વચ્ચેનાં તફાવતની ચર્ચા કરો.

(૨) નવ સ્વતંત્રવાદી વિચારસરણી સમજાવો.

(૩) ઉપયોગીતાવાદી વિચારસરણીની ચર્ચા કરો.

(૪) વ્યક્તિવાદ અને સ્વતંત્રતાવાદની ચર્ચા કરો.

૪ એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. ૬

(૧) સંઘવાદ અને સમાજવાદ વચ્ચેનો કોઈ એક તફાવત લખો.

(૨) ગાંધીજીની રાજ્ય અંગેની સંકલ્પના શી હતી ?

(૩) વ્યક્તિવાદનાં કોઈ બે લક્ષણો જણાવો.

(૪) અરાજ્યવાદી સિદ્ધાંતના કોઈ બે લક્ષણો જણાવો.

(૫) શ્રેણી સમાજવાદ કઈ વિચારસરણીનો એક ભાગ છે?

(૬) સંઘવાદનાં ઉદ્ભવનું કોઈ એક કારણ આપો.

૫ M.C.Q કોઈપણ દસ પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. ૧૦

(૧) શાંતિમય સહ અસ્તિત્વનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?

(A) જવાહરલાલ નહેરુ (B) મહાત્મા ગાંધી

(C) સરદાર પટેલ (D) ઈન્દિરા ગાંધી

(૨) પંચશીલનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?

(A) ગાંધીજી (B) નહેરુ

(C) સરદાર (D) સુભાષ

(૩) સ્વતંત્રતાની રક્ષા માટે શું જરૂરી છે ?

(A) સરમુખત્યારી (B) સામ્યવાદ

(C) લોકશાહી (D) રાજાશાહી

- (૪) સ્વતંત્રતાનું રક્ષણ કોણ કરે છે ?
- (A) સંસદ (B) કારોબારી
- (C) પોલીસ (D) ન્યાયતંત્ર
- (૫) રાજ્ય અનિવાર્ય અનિષ્ટ છે, તેમ કઈ વિચારધારા માને છે ?
- (A) વ્યક્તિવાદ (B) સમાજવાદ
- (C) સામ્યવાદ (D) લોકશાહી
- (૬) ‘રાજ્ય એ માત્ર સાધન છે’, એમ કઈ વિચારધારા માને છે ?
- (A) સમાજવાદ (B) વ્યક્તિવાદ
- (C) લોકશાહી (D) ઉપયોગીતાવાદ
- (૭) ‘સાર્વભૌમત્વ માત્ર રાજ્ય પાસે જ નહીં, સમાજ પાસે પણ હોવું જોઈએ?
- (A) સમાજવાદ (B) સામ્યવાદ
- (C) બહુત્વવાદ (D) લોકશાહી
- (૮) “કુદરતમાં અસ્તિત્વ માટે સતત સંઘર્ષ ચાલ્યા કરે છે”, એમ કોણ માને છે.
- (A) સામ્યવાદ (B) સમાજવાદ
- (C) લોકશાહી (D) વ્યક્તિવાદ
- (૯) ‘યોગ્ય અને સમર્થ જ ટકી શકે છે,’ - એણ કોણ માને છે ?
- (A) વ્યક્તિવાદ (B) સમાજવાદ
- (C) સામ્યવાદ (D) લોકશાહી
- (૧૦) કઈ વિચારધારા રાજ્ય અને સ્વતંત્રતાને વિરોધાભાસી ગણે છે?
- (A) સમાજવાદ (B) વ્યક્તિવાદ
- (C) લોકશાહી (D) ફેબિયન
- (૧૧) રાજ્ય માટે વાલીપણાનો - ટ્રસ્ટીશીપનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
- (A) નહેરુ (B) સરદાર
- (C) મહાત્મા ગાંધી (D) એમ.એન.રૉય

- (૧૨) રાજ્ય માટે સ્વ-રાજ્યની સંકલ્પના કોણે આપી ?
- (A) નહેરુ (B) સરદાર
(C) ગોખલે (D) મહાત્મા ગાંધી

ENGLISH VERSION

- 1 Attempt the following question : (any one) 14
- (1) Evaluate the Guild socialism.
(2) Write detail note on Guild socialism.
(3) State Kropotkin's ideas on "the new order syndicalism".
- 2 (a) Answer the question any one : 10
- (1) State the political ideas of M.N. Roy.
(2) State the ideas of Gandhiji about open society (Anarchism).
- (b) Answer the question : (any one) 10
- (1) Discuss ideas on New-liberalism.
(2) Discuss the John Stuart Mill's Concept of open society (Liberty)
- 3 (a) Attempt the following questions : (any two) 10
- (1) Discuss Hearbert Spencer's extreme Individualism.
(2) State M.N. Roy's humanist political ideas.
(3) Discuss the Nehru's ideas on socialism.
(4) Discuss Nehru's ideas on peaceful co-existence.
- (b) Attempt the questions : (any two) 10
- (1) Discuss the difference between revisionist and communist ideas.
(2) Explain the Neo-Liberal ideology.
(3) Discuss the utilitarian ideology.
(4) Discuss the individualism and liberalism.
- 4 Attempt the following questions in one or two sentences : 6
- (1) Write any one difference between syndicalism and socialism.
(2) What was the concept of Gandhiji about state ?
(3) State any two characteristics of Individualism.
(4) State any two characteristics of Anarchist theory.
(5) Guild socialism is which ideology's part ?
(6) Give any one reason for origin of syndicalism.

- (1) Who gave the theory of peacefull coexistence ?
 - (A) Jawaharlal Nehru
 - (B) Mahatma Gandhi
 - (C) Sardar Patel
 - (D) Indira Gandhi
- (2) Who gave the "Panchsheel" theory ?
 - (A) Gandhiji
 - (B) Nehru
 - (C) Sardar
 - (D) Subhash
- (3) What is safeguard for liberty ?
 - (A) Autocracy
 - (B) Communism
 - (C) Democracy
 - (D) Monarchy
- (4) Who protects the liberty ?
 - (A) Parliament
 - (B) Executive
 - (C) Police
 - (D) Judiciary
- (5) "State is necessary evil", which ideology believed that ?
 - (A) Individualism
 - (B) Socialism
 - (C) Communism
 - (D) Democracy

- (6) "State is only instrument", which ideology believed that ?
- (A) Socialism
 - (B) Individualism
 - (C) Democracy
 - (D) Utilitarianism
- (7) "Sovereignty should not only before state, but it should be before society also", which ideology believed that ?
- (A) Socialism
 - (B) Communism
 - (C) Pluralism
 - (D) Democracy
- (8) "Struggle for existence is constant process in nature", which theory believed that ?
- (A) Communism
 - (B) Socialism
 - (C) Democracy
 - (D) Individualism
- (9) "Survival of the fittest", who believe that ?
- (A) Individualism
 - (B) Socialism
 - (C) Communism
 - (D) Democracy
- (10) Which theory is believe that the state and liberty is opposite ?
- (A) Socialism
 - (B) Individualism
 - (C) Democracy
 - (D) Fabian

(11) Who gave the trusteeship theory for the state ?

- (A) Nehru
- (B) Sardar
- (C) Mahatma Gandhi
- (D) M.N. Roy

(12) Who gave the self-rule theory for state ?

- (A) Nehru
 - (B) Sardar
 - (C) Gokhale
 - (D) Mahatma Gandhi
-